

Týždeň od 2. do 8. februára

BOH MILUJE SPRAVODLIVOSŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ž 33,5; Ž 85,11; 4Moj 32,4; Jak 1,17; Tít 1,2; 2Moj 32,14; Mat 5,43–48

ÚVODNÝ TEXT

„Kto sa však chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a pozná mňa, lebo ja som Hospodin, ktorý uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi, ved'v tom mám záľubu,“ znie výrok Hospodina. (Jer 9,24)

Na starovekom Blízkom východe boli „bohovia“ národov nielen nestáli, nemorálni a nepredvídateľní, ale prikazovali aj ukrutnosti, medzi ktoré patrili detské obeť. A ani potom sa pohania nemohli spoľahnúť na priazeň svojich kmeňových „bohov“, takže sa neodvážili nijako sa im protiviť.

Podľa 5Moj 32,17 boli v pozadí takýchto „bohov“ démoni (pozri aj 1Kor 10,20.21). Takéto formy uctievania viedli k zneužívaniu a ponechávali ľudí vo veľkej duchovnej a morálnej temnote.

Boh Biblie sa diametrálne líši od týchto démonických síl. Hospodin je dokonale dobrý a Jeho charakter je nemenný. A len vďaka neustálej Božej добрote môžeme mať nádej teraz i naveky.

V úplnom kontraste s falošnými bohmi starovekého sveta a dokonca aj s modernými „bohmi“ súčasnosti, Hospodina hlboko znepokojuje zlo, utrpenie, nespravodlivosť a útlak – to všetko neustále a jednoznačne odsudzuje. A čo je najdôležitejšie, jedného dňa so zlom navždy skoncuje.

OSNOVA LEKCIE

Štúdium šiestej lekcie upriami našu pozornosť na biblické posolstvo o nemennom charaktere milujúceho Boha, ktorý túži po spravodlivom svete pre všetkých, ktorých stvoril.

- Ž 33,5; 85,11; 89,15: Božia láska a túžba po spravodlivom svete (nedeľa)
- Ž 9,8,9; 145,9,17: Boh aktívne podporuje spravodlivosť (pondelok)
- Mal 3,6; Jak 1,17: Boží nemenný charakter (utorok)
- 2Moj 32,14 a Jer 18,4–10: Môže nemenný Boh ľutovať svoje konanie? (streda)
- Mat 5,43–48: Božia túžba po spravodlivosti ako vzor pre nás (štvrtok)

LÁSKA A SPRAVODLIVOSŤ

Miluje spravodlivosť a právo. Hospodinova milosť naplní zem. (Ž 33,5)

Milosrdenstvo a vernosť sa stretnú, spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú. (Ž 85,11)

Spravodlivosť a právo sú základom tvojho trónu, milosrdenstvo a vernosť predchádzajú tvoju tvár. (Ž 89,15)

V celom Písme vystupujú láska a spravodlivosť spoločne. Pravá láska si vyžaduje spravodlivosť a ozajstná spravodlivosť sa určuje a dosahuje len v láske. Nie sme príliš zvyknutí uvažovať o týchto dvoch pojmoch spolu. Je to však len preto, že ľudia prekrútili a skazili skutočný význam lásky aj spravodlivosti.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo tieto texty vypovedajú o Božom vzťahu k spravodlivosti?

Ž 33,5

Iz 61,8

Jer 9,23

Ž 85,11

Ž 89,15

Uvedené texty veľmi jasne vypovedajú o tom, že Boh miluje spravodlivosť (Ž 33,5; Iz 61,8; „právo“). V Písme sú myšlienky lásky a spravodlivosti neoddeliteľne spojené. Božia láska a Božia spravodlivosť sú nerozdeliteľne prepojené. Bohu veľmi záleží na tom, aby sa v tomto svete diala spravodlivosť a uskutočňovalo sa právo.

Proroci mali teda dobrý dôvod na odsúdenie všetkých druhov nespravodlivosti vrátane: nespravodlivých zákonov, podvodov pri obchode a utláčania chudobných a vdov alebo kohokoľvek zraniteľného. Hoci ľudia páchajú veľa zla a nespravodlivosti, Boh je ten, kto neustále „uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi“, pretože „v tom má záľubu“ (Jer 9,23). Keďže spravodlivosť je v Písme predstavená ako niečo veľmi dobré, ľudia verní Bohu podľa Biblie netrpezlivo očakávajú Boží súd. Práve súd totiž na jednej strane prináša trest pre zločincov a utláčateľov a na strane druhej prináša spravodlivosť a vyslobodenie pre obeť nespravodlivosti a útlaku.

Spravodlivosť a právo sú základom Božej vlády. Vláda dobrého Boha je spravodlivá a správna. Tým sa úplne líši od skazených vlád tohto sveta, ktoré často udržiavajú nespravodlivosť pre vlastný zisk a osobnú moc. Práve v Bohu a vďaka Bohu sa napokon „milosrdenstvo a vernosť... stretnú, spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú“ (Ž 85,10).

Boh dáva jasne najavo, čo od nás očakáva: „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.“ (Mich 6,8) Ak existuje niečo, v čom by sme mali zrkadliť Boží charakter, stredobodom je určite láska – a k nej spravodlivosť a milosrdenstvo, ktoré z lásky pramenia.

- **Ako a v čom sa aj dnes prejavuje pokrivená ľudská spravodlivosť? Prečo v nádeji túžime po tom, aby jedného dňa prišla Božia dokonalá spravodlivosť?**

APLIKÁCIA

BOH JE DOKONALE DOBRÝ A SPRAVODLIVÝ

⁸Hospodin však tróni naveky, súdny stolec má pripravený. ⁹On bude spravodlivo súdiť svet, národy rozsúdi podľa práva. (Ž 9,8.9)

⁹Hospodin je dobrotivý voči všetkým, zľutúva sa nad všetkými stvoreniami. ... ¹⁷Hospodin je spravodlivý vo všetkom, čo koná, a milostivý vo všetkých svojich skutkoch. (Ž 145,9.17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Božia láska k spravodlivosti nie je len prázdny gestom. Ani Jeho výzvy, aby sme sa navzájom milovali a konali spravodlivo, nie sú len nič nehovoriacimi výrokmi. Boh sám totiž svojim konaním dokonale a neotrasiteľne potvrdzuje tieto vlastnosti. Písmo učí, že Boh je úplne svätý, verný, spravodlivý a milujúci. Boh vždy koná len to, čo je milujúce, správne a spravodlivé. Nikdy nerobí nič zlé.

Čo tieto texty hovoria o Božej vernosti a spravodlivosti?

5Moj 32,4

Ž 92,16

Tieto a mnohé ďalšie pasáže vyhlasujú, že Boh je spravodlivý a milujúci a „neprávosti v ňom niet“ (Ž 92,16; pozri aj Ž 25,8; Ž 129,4). Hospodin „krivdu nerobí, ráno čo ráno vynáša na svetlo svoj súd bez prestania, ten však, čo pácha bezprávie, hanbu nepozná“ (Sof 3,5). Všimnime si priamy kontrast medzi Božím charakterom a charakterom tých, ktorí milujú nespravodlivosť. Boh vie, čo je pre každého najlepšie. Pre všetkých chce to najlepšie a neustále koná tak, aby pre každého dosiahol dokonalý výsledok.

Prečítaj si Ž 9,8.9 a Ž 145,9–17. Ako tieto verše charakterizujú Boha?

Boh Biblie je „spravodlivý sudca“ (Ž 7,12), nemá rád nepravosť a neprebýva v ňom žiadne zlo („u teba nešlachetný nemá miesta“; Ž 5,5). Ako píše apoštol Ján: „Boh je svetlo a nieto v ňom nijakej tmy.“ (1Ján 1,5) Vskutku, Boh je nielen dokonale dobrý, ale podľa apoštola Jakuba: „Boha nemožno pokúšať na zlé.“ (Jak 1,13; porovnaj s Hab 1,13)

V tom všetkom sa nerozlučne spájajú Božia dobrota a Božia sláva. Mnohí ľudia si robia z moci modlu. Boh je všemocný, ale svoju moc uplatňuje iba spôsobmi, ktoré sú založené na spravodlivosti a láske. Nie je náhoda, že keď Mojžiš žiadal Boha: „Ukáž mi svoju slávu!“ (2Moj 33,18), Boh odpovedal slovami: „Ja dám, aby prešlo všetko moje dobré popred tvoju tvár.“ (2Moj 33,19; Roh.)

APLIKÁCIA ■ Prečo dobrý Boh dovoľuje, aby sa dialo na svete toľko zla?

BOŽÍ NEMENNÝ CHARAKTER

Lebo ja, Hospodin, sa nemením, preto ste vy, synovia Jakobovi, ešte nevyhynuli. (Mal 3,6; Roh.)

Každý dobrý údel a každý dokonalý dar pochádza zhora od Otca svetiel, v ktorom niet premeny ani tieňa zmeny. (Jak 1,17)

Čo hovoria o Bohu úvodné texty (Mal 3,6; Jak 1,17)? Ako týmto veršom rozumieť?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Boh vyhlasuje: „Ja, Hospodin, sa nemením.“ (Mal 3,6; Roh.) Niektorí sa zameriavajú len na túto časť verša a vnímajú ju tak, že Boh sa žiadnym spôsobom nemení. Zvyšok verša a jeho bezprostredný kontext však ukazujú, že nemenosť Boha, o ktorej sa tu hovorí, sa zameriava na Božiu *morálnu nemennosť*. Zvyšok verša naznačuje, že Boh sa môže meniť vo vzťahu. Boh totiž hovorí: „Preto ste vy, synovia Jakobovi, ešte nevyhynuli.“ A hneď v nasledujúcom verši Boh vyhlasuje svojmu ľudu: „Vráťte sa ku mne a ja sa vrátim k vám.“ (Mal 3,7) Boh teda vstupuje do (a vystupuje zo) vzťahu so svojím stvorením, ale vo všetkých týchto vzťahoch (a vo všetkom ostatnom) zostáva Boží charakter nemenný. Túto myšlienku potvrdzuje aj apoštol Jakub, keď hovorí, že všetko dobro pochádza od Boha, „v ktorom niet premeny ani tieňa zmeny“ (Jak 1,17). Z Boha nepochádza nič zlé.

Písmo opakovane zdôrazňuje, že Boží charakter je nemenný. Inými slovami, Biblia dôsledne učí, že Boh je *morálne* nemenný. Napriek tomu Boh vstupuje do skutočných vzťahov so stvorenými bytosťami (v tom spočíva zmena), reaguje na ne, ale vždy tak koná láskavo a spravodlivo (v tom spočíva nemenosť).

Čo sa z nasledovných textov dozvedáme o Bohu?

2Tim 2,13

Tít 1,2

Heb 6,17.18

Boh nemôže zaprieť sám seba, Boh nikdy neklame a Božie zaslúbenia sú neporušiteľné. Môžeme si byť istí, že Boh Biblie je ten istý Boh, ktorý na kríži v Kristovi dobrovoľne vydal seba samého za nás. Je to Boh, ktorému možno bez výhrad dôverovať. Môžeme mať dôveru a nádej do budúcnosti, pretože: „Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky.“ (Heb 13,8)

- **Ako sa môžeme naučiť dôverovať v Božiu dobrotu, aj keď sa nám v živote naozaj nedarí? Ako nám predstava Boha na kríži pomáha naučiť sa dôverovať v Jeho dobrotu?**

APLIKÁCIA

ĽUTUJÚCI BOH?

A Hospodin ľutoval zlého, o ktorom hovoril, že ho učiní svojmu ľudu. (2Moj 32,14; Roh.)

⁷Raz pohrozím niektorému národu alebo niektorému kráľovstvu, že ho vykorením a zničím. ⁸Ak sa však ten národ odvráti od zla, ktoré som mu vyčítal, potom upustím od nešťastia, ktoré som mu zamýšľal urobiť. ⁹Inokedy zas oznámim niektorému národu alebo kráľovstvu, že ho znova vybudujem a vysadím. ¹⁰Ak však bude robiť, čo je predo mnou zlé a nebude ma poslúchať, vtedy oľutujem to dobro, čo som mu zamýšľal urobiť. (Jer 18,7–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Môže Boh „ľutovať svoje konanie“? Ak áno, čo to vlastne znamená a aké to má následky? Videli sme, že Boží charakter sa nikdy nemení. Niektoré biblické texty však hovoria o Bohu, ktorý „ľutuje“ svoje konanie alebo „upúšťa“ od určitého svojho zamýšľaného konania. Ako ľudia vnímame „ľútosť“ či „banovanie“ ako uznanie, že niekto urobil niečo zlé. Ako teda môžu niektoré biblické pasáže zobrazovať Boha ako „ľutujúceho“?

Uvažuj o úvodných textoch (2Moj 32,14 a Jer 18,4–10). Ako rozumieš týmto zmienkam o tom, že Boh „(o)ľutoval“ svoje konanie alebo že „upustil“ od svojho (zamýšľaného) konania?

V týchto a mnohých ďalších pasážach je Boh predstavený ako Ten, kto „ustupuje“ od súdu v reakcii na konkrétne pokánie alebo určitý príhovor ľudí. Boh zaslubuje, že ak sa ľudia odvrátia od svojej bezbožnosti, On sa odvráti od súdu, ktorý naplánoval. Myšlienka, že Boh „upusti“ od zamýšľaného súdu ako odpoveď na ľudské pokánie, sa v Písme objavuje často.

Preštuduj si texty 4Moj 23,19 a 1Sam 15,29. Čo hovoria tieto verše o tom, že by Boh mal „ľutovať“ svoje slová, myšlienky alebo konanie?

Uvedené texty veľmi zreteľne vyhlasujú, že Boh „nie je človek, aby ľutoval“ (1Sam 15,29) a že „Boh nie je človek, aby klamal, nie je syn človeka, aby ľutoval. Povie azda a nespraví? Sľúbi a nesplní?“ (4Moj 23,19) V kontexte celého Písma nemôžeme tieto verše chápať tak, že by Boh „neľutoval“ vôbec. Namiesto toho vyjadrujú pravdu, že „neľutuje“ alebo neustupuje zo svojho konania („Sľúbi a nesplní?“) v takom zmysle, ako to robia ľudia. Boh vždy dodrží svoje zaslúbenia. Môže však zmeniť svoj zámer v reakcii na ľudské pokánie. Vždy sa tak deje v súlade s Jeho dobrotou a Jeho slovom. Boh „ustupuje“ od súdu ako odpoveď na pokánie človeka práve preto, že Boží charakter je dobrý, spravodlivý, milujúci a milosrdný.

APLIKÁCIA

- Aký význam majú biblické zobrazenia Božej „ľútosti“ alebo Božieho „ustúpenia“ od určitého konania? Čo to vypovedá o stálosti Božieho charakteru v súvislosti s tým, že Boh vstupuje do skutočných vzťahov, ktoré Ho naozaj ovplyvňujú?

„ZACHOVÁVAJ MILOSRDENSTVO A SPRAVODLIVOSŤ“

⁴³Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa. ⁴⁴Ja vám však hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú, ⁴⁵aby ste boli synmi svojho Otca v nebesiach. Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých. ⁴⁶Ved' keď budete milovať iba tých, čo vás milujú, aká vám patrí odmena? Či to isté nerobia aj mýtnici? ⁴⁷A ak budete pozdravovať iba svojich bratov, čo robíte navyše? Či to isté nerobia aj pohania? ⁴⁸Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mat 5,43–48)

Písmo jasne a dôsledne učí, že „Hospodin, tvoj Boh, je Boh, verný Boh, ktorý do tisícero pokolenia zachováva zmluvu a priazeň tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania“ (5Moj 7,9). Jeho charakter dobroty a lásky zvrchovane ukázal Ježiš na kríži (pozri Rim 3,25.26; Rim 5,8). V Žalmoch čítame: „Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie!“ (Ž 100,5; porovnaj s Ž 89,3) Bohu teda môžeme dôverovať. Svojim deťom dáva len dobré dary (Jak 1,17; porovnaj s Luk 11,11–13). V skutočnosti však udeľuje dobré dary aj tým, ktorí voči Bohu zaujímajú nepriateľský postoj.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovorí úvodný text o úžasnej Božej láske (Mat 5,43–48)? Ako by sme sa mali správať voči druhým vo svetle Ježišovho učenia?

Matúš 5 opisuje Božiu lásku ako *dokonalú* lásku. Nedokonalá láska je láska, ktorá miluje iba tých, ktorí milujú nás. Ale Boh miluje aj tých, ktorí Ho nenávidia, dokonca aj tých, ktorí voči nemu zaujímajú nepriateľský postoj. Jeho láska je absolútna, a preto dokonalá.

Hoci Božia láska a Jeho milosrdenstvo presahujú akékoľvek rozumné očakávania, nikdy neprevyšujú spravodlivosť a ani jej neprotirečia. Naopak, Božia láska *spája* spravodlivosť a milosrdenstvo (Ž 85,11). Podobne nás nabáda aj Biblia: „Zachovávaj milosrdenstvo a spravodlivosť, dychtivo očakávaj svojho Boha bez prestania!“ (Oz 12,7; porovnaj s Luk 11,42)

Nakoniec Boh sám prinesie dokonalú spravodlivosť. Apoštol Pavol píše, že koniec času bude aj dňom „zjavenia Božieho spravodlivého súdu“ (Rim 2,5). A napokon, vykúpení budú spievať: „Veľké a obdivuhodné sú tvoje skutky, Pán, Boh, Všemohúci. Spravodlivé a pravdivé sú tvoje cesty, Kráľ národov. Kto by sa nebál, Pane, a neoslavoval tvoje meno? Pretože ty jediný si svätý; všetky národy prídu a budú sa pred tebou klaňať, lebo sa zjavili tvoje spravodlivé sudy.“ (Zj 15,3,4; porovnaj s Zj 19,1.2)

■ Prorok Izaiáš hovorí: „Hospodin, ty si môj Boh, zvelebujem ťa, chválim tvoje meno, lebo si uskutočnil obdivuhodné veci, tvoje odvėké plány sú verné a pravdivé.“ (Iz 25,1) Ako sa môžeme naučiť chváliť Boha aj v zlých časoch? Akým spôsobom môže byť náš život obetou chvály Bohu spôsobom, ktorý podporuje spravodlivosť v našom okolí?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítajte kapitolu „Božia láska k človekovi“ (SC 9–15; CK 7–11).

„Božie slovo zjavuje Boží charakter. Boh sám oznamuje svoju nekonečnú lásku a milosrdenstvo. Keď Mojžiš prosil: *Ukáž mi svoju slávu*, Pán mu odpovedal: *Celú svoju slávu prevediem pred tebou*. (2Moj 33,18.19). To je Božia sláva. Pán šiel popred Mojžiša a volal: *Hospodin, Hospodin, Boh milosrdný a ľútostivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti, zachovávajúci priazeň tisícim, odpúšťajúci vinu, priestupok a hriech*. (2Moj 34,6.7) Boh je *zhovievavý a hojný v milosti, lebo rád udeľuje milosť* (Jon 4,2; Mich 7,18).

Stvoriteľ nás pripútal k sebe nespočetnými dôkazmi na nebi i na zemi. Divmi prírody i najhlbšími a najnežnejšími pozemskými zväzkami, aké len môže poznať ľudské srdce, chcel nám zjaviť sám seba. To však len nedokonale tlmočí jeho lásku. Napriek všetkým týmto dôkazom nepriateľ dobra tak zaslepil myseľ človeka, že ľudia hľadeli na Boha so strachom a predstavovali si ho ako prísneho a nemilosrdného. Satan ich zvedol k takej predstave, podľa ktorej Boh je predovšetkým stroho spravodlivý, prísny sudca, bezohľadný a krutý veliteľ. Stvoriteľa predstavil ako žiarlivo striehnuceho pozorovateľa chýb a pokleskov, aby ich potom mohol trestať svojimi súdmi. Ježiš prišiel medzi ľudí preto, aby odstránil tento temný tieň a ukázal svetu Božiu nekonečnú lásku.“ (SC 10.11; CK 8)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo je dôležité chápať, že Božia sláva je spojená s Jeho dobrotou? Ako to napravnúje „teológiu slávy“, ktorá zdôrazňuje len Božiu moc bez zdôrazňovania lásky a charakteru Boha?
2. Spochybnili ste niekedy Božiu dobrotu? Poznáte niekoho, kto spochybňuje Božiu dobrotu pre správanie a konanie tých, čo sa vydávajú za nasledovníkov Boha, alebo jednoducho pre všetko zlo vo svete? Ako ste si tento problém zodpovedali sami pre seba? Ako by ste mohli pomôcť niekomu, kto zápasí s pochybnosťami o Božej dobrote? (Pozrite si aj lekciu na budúci týždeň.)
3. Venujte sa v triede otázke z pondelka: *Prečo dobrý Boh dovoľuje, aby sa dialo na svete toľko zla?* Ako nám realita veľkého sporu pomáha pochopiť zlo, ktoré je prítomné vo svete?